

V SPOMIN

JOŽETU ZUPANČIČU V SLOVO

Vedeli smo, da si težko bolan, vendar nas je vest o tvoji smrti boleče presunila. Kruta bolezen te je mnogo prezgodaj iztrgala iz kroga tvojih najdražjih, iz vrst borcev NOV, zveze komunistov, rezervnih vojaških starešin ter krajanov KS Kodeljevo. Med vsemi si bil znan in spoštovan kot iskren tovariš, dober sosed in aktiven družbenopolitični delavec v krajevni samoupravi, bil si že drugi mandat predsednik delegacije KS v zboru KS občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje, sekretar OO ZK. Zapustil si svojce, prijatelje in znanje, s katerimi si sodeloval in se bojeval za naš skupni boljši jutrišnji dan.

Rodil si se 10. oktobra 1929 v Zabi vasi na Dolenjskem v napredni delavski družini. Oče je bil železničar in predvojni komunist, mati pa gospodinja. Otroštvo v razmerah delavskega življenja ti ni bilo rožnato, bil si eden mnogih otrok, ki so veliko pred fizično in umsko dozorelostjo na svoji koži okusili grenkobo in težave življenja v razmerah, ki so vladale v predvojni stari Jugoslaviji.

Osnovno šolo in prvi letnik meščanske šole si končal leta 1943 v Novem mestu, nadaljnje šolanje pa ti je zaradi nacionalne zavesti, naprednih idej, simpatij in sodelovanja tvoje družine z OF in NOB onemogočil italijanski okupator. Vse to je vplivalo, da si se še kot otrok v 15. letu starosti priključil vrstam borcev NOV na območju Dolenjskih Toplic. Postal si član Narodne zaščite, v kateri si opravljal kurirske in druge naloge. Zaradi tvoje predanosti ciljem OF in NOB si že novembra 1944 postal član SKOJA, dve leti kasneje pa član KP.

Kot zvest pripadnik Narodne zaščite, predan in perspektiven bорец NOV, si bil februarja 1945 sprejet v vojaško šolo, da bi v razvijajoči se JLA postal njen starešina. V aktivni službi JLA si ostal vse do upokojitve leta 1978 in dosegel čin majorja. Življenjska pot aktivnega vojaškega starešine te je vodila skozi mnoge enote, v katerih si opravljal odgovorne politične in vojaške dolžnosti. Bil si tudi čuvár naših meja v obdobju, v katerem je bila nova Jugoslavija izpostavljena političnim in vojaškim pritiskom z vzhoda in zahoda, ko so se naši graničarji nešteto krat spopadali s tuji obveščevalci in diverzantskimi skupinami tudi tam, kjer si

svojo graničarsko dolžnost opravljal tudi ti.

Bil pa si tudi aktivist, vnet družbenopolitični delavec povsod tam, kjer si živel. Svojo aktivnost si nadaljeval tudi ob preselitvi na Kodeljevo. Takoj si se vključil v okolje in odgovorno prevzemal dolžnosti delegata in predsednika delegacije KS v zboru KS občinske skupščine, sekretarja OO ZK, predsednika hišnega sveta in druge naloge.

Zato nam je tvoja smrt prizadejala trpko bolečino. Izgubili

smo revolucionarja, tovariša, prijatelja in sodelavca, ki je bil pripravljen pomagati vsem, ki so pomoč potrebovali pri našem skupnem delu.

Za tvojo aktivnost, delo in prispevek, ki si ga dal pri graditvi naše svobode, samoupravne družbe, si prejel več visokih odlikovanj in družbenih priznanj. Za vse tvoje delo ti iskreno hvala. Naj ti bo lahka svobodna slovenska zemlja!

V imenu občinske skupščine, delegatov, družbenopolitičnih

organizacij občine, borcev NOV, zveze komunistov, rezervnih vojaških starešin in krajanov Kodeljevega izreklam svojcem naše iskreno sožalje. Slava ti!

A. KOROŠEC

ANGELI LAMPIČEVI

Čeprav smo že dolgo vedeli, da si hudo bolna, nas je krajane Kodeljevega in Štepanje vasi novica o Tvoji smrti težko pretresla. Zopet smo izgubili iz naše organizacije ZB dobro sodelavko, katere veliki del življenja in dela je vtkan v našo revolucijo.

Rodila si se pred 78 leti v vasi Sobonje, p. Podgrad pri Ilirski Bistrici v kmečki družini. Že v otroških letih si morala trdo delati, okusila pa si tudi vse tegobe naših ljudi, ko so po prvi svetovni vojni tudi Tvoj rojstni kraj okupirali Italijani. Že takrat si kot mlado dekle pričela razmišljati in iskati odgovore, kje je Tvoje mesto v boju za svoj in narodni obstoj.

Z družino vred si morala zapustiti dom in se preseliti v Ljubljano. Tu si spoznala svojega moža Ivana in si ustvarila družino. Nikdar nisi tožila nad življenjem. Bila si skromna in delavna, v sebi si imela zlato srce matere, ki je bila pripravljena vsak trenutek tudi na največjo žrtv za to, da bi z možem pomočjo preživela in vzgojila svojega sina Ivana v skromnega in zavednega človeka.

Prišlo je leto 1941. Že jeseni si se aktivno vključila v osvobodilno delo. V Štepanji vasi, kjer si takrat stanovala, si bila važen člen v OF slovenskega naroda. Zbirala si hrano, obleko, zdravila in druge potrebščine za partizane. Naredila si tudi dve zastavi, ki jih je Ljubo Jovan obesil eno na Blaževem griču, drugo na Golovcu. Ti dve Tvoji plapolajoči zastavi sta spodbujali prebivalce Ljubljane in vse zavedne slovenske ljudi v orga-

niziran odpor proti okupatorju, ki je takrat spoznal, da na tej naši zemlji ne bo nikdar gospodar in da Slovenci ne bodo nikdar njegovi hlapci.

V terenskem odboru OF Štefanja vas si opravljala vrsto nalog, predvsem razpečevanje Slovenskega poročevalca in drugega propagandnega gradiva OF. Seveda je bilo treba ta material, pa tudi orožje in municijo za partizane prenašati prek bloka. Čeprav si pri tem postavljala na kocko svoje življenje, n nisi nikdar odstopila pred odgovornostjo. Bila si hrabra, predana in dobra organizatorica. Tvoja hiša je bila vedno na razpolago za ilegalne sestanke, javke, za ilegalce in VOS. Zbirala si prispevke in material, agitirala za OF in se tudi sama udeleževala emonstracij, ki jih je OF organizirala proti okupatorju v letih 1942 in 1943 pred bivšo banovinsko palačo, sodiščem, belgijsko kasarno in na pokopališču.

Tvojemu delu in delu Tvojega moža za OF je sledil tudi Tvoj sin, ki je že spomladi l. 1942 postal sekretar slovenskega aktivna v Štepanji vasi. Že junija istega leta pa so ga Italijani odpeljali v internacijo v Gonars in nato v Treviso. Od tam se je po kapitulaciji Italije vrnil domov in nadaljeval s svojim delom do odhoda v partizane, kjer je postal komisar čete in bil za hrabrost večkrat odlikovan.

Kljub težkim udarcem nisi prenehala delovati za OF — tudi potem ne, ko se je stopnjeval teror domačih izdajalcev, domobrancev in črnorokcev. 14. novembra l. 1944 so Te domobranci aretirali. Štiri dni si bila zaprta v kleti na policiji, kjer so Te zasliševali in mučili. Ker iz Tebe

delu in bolezen ga je priklenila na bolniško posteljo. Na njej je ostal vse do svoje smrti.

Tovariš Pezdevšek! Hvala Ti za vse, kar si napravil za skupnost, za nas vse. Želimo Ti miren počitek v slovenski zemlji, katero si ljubil, se zanjo bojeval in jo cenil vse svoje življenje.

Tvojim dragim, ženi, sinovima, vnukom in snaham pa v imenu zveze borcev NO / Zadobrova — Sneberje iskreno sožalje.

Slava Ti! MARTIN SODEC

UMRL JE FRANC PEZDEVŠEK

Po dolgi in težki bolezni nas je sredi julija zapustil Franc Pezdevšek, nosilec Partizanske spomenice 1941, organizator OF in zanesljiv medvojni aktivist, hraber bорец, dober tovariš, iskren prijatelj in skrben družinski oče.

Rodil se je 27. septembra 1904 v Šmarju pri Jelšah na mali kmetiji, kjer so mu potekala tudi mlada leta. Po odsluženju vojaškega roka v domačem kraju ni našel zaposlitve in ker tudi na domu ni bilo kruha za vse, je moral iskati zaposlitve drugje. Pot ga je pripeljala v Ljubljano, kjer je našel delo strežnika v bolnišnici.

Težke razmere v predvojni Jugoslaviji in neprestan boj za obstoj so kalile mladega Franca in ga oblikovale v dobrega delavca in revolucionarnega borca za pravice delavskega razreda. Že pred vojno se je priključil naprednemu delavskemu gibanju in mu ostal zvest vse do kraja življenja. Drogodki leta 1941 so ga našli pripravljene in ves predan delavskemu razredu in domovini se je vključil med borce proti okupatorju in domačim izdajalcem, za svobodo in boljši kos kruha.

Bil je med prvimi bolničarji, ki so organizirali prvi manični odbor

OF zdraviliškega odbora in postal eden najzanesljivejših njegovih sodelavcev. Organiziral je podobore OF po oddelkih, prenašal ilegalno literaturo in propagandni material v bolnišnici, sodeloval pri pobegu naših aktivistov iz bolnišnice in redno pošiljal sanitetni material na javke za partizane.

Njegovo aktivno delo ni ostalo prikrito sovražniku. Bil je dvakrat aretiran in strahovito mučen na ljubljanski kvesturi, toda iz njega ni prišla niti beseda niti niso v njem okupatorji uspeli zlomiti upornega duha. Kmalu za tem (junija 1943) je bil eden glavnih organizatorjev in sodelavcev množičnega odhoda zdravnikov in osebja v partizane. Tam je postal glavni bolničar v postojankah Centralne slovenske vojaške partizanske bolnišnice na Rogu. Z nesebično požrtvovalnostjo je pomagal neštetim ranjenim borcev, ki se ga preživeli s hvalenostjo spominjajo kot dobrega, iskrenega prijatelja in soborca.

Svobode je bil neizmerno vesel in bil nanjo ponosen, saj je tudi sam prispeval izdani delež k njej.

Ko si je po vojni zgradil nov dom — med vojno mu je okupator vse uničil —, ga je doletela nesreča pri

Gradnja vodovoda je bila trda, kot je bil trd kamen, iz katerega je pritekla voda — Foto: E. S.

Vodovod na Lipoglavu

Dekle je zajemala z vedrom vodo vodico hladno

Narodna

To so verzi, vklesani v kamen kot pomnik postavitvi in vključitvi vodovoda na Lipoglavu, odsejajo pa vso resnico in težave, ki so jih občani te KS doživljali v dolgoletnem boju za vodo.

Ko nam voda že desetletja pteka iz pip v stanovanjih, garažah itn., to jemljemo kot normalni in sestavni del našega življenja in niti ne pomislimo, da je v naši neposredni bližini kraj, kjer je voda tamkajšnjim krajanom muka in vsakodneva skrb. Prebivalci KS Lipoglav so bili vse do letos brez vodovoda in so se z vodo oskrbovali iz kapnic ali iz izvirov, ki pa jih je čedalje manj tudi tam v hribih. Vroči meseci so izčrpali tako ene kot druge. Takrat je bilo potrebno voziti vodo iz Panške reke, ki pa je daleč in globoko pod vasjo. Zadnja leta so jo vozili gasilci s cisternami, kar pa vsekakor ni bilo poceni.

Leta 1979 se je v naši občini le nabralo toliko denarja, da so pričeli graditi vodovod tudi na Lipoglavu. Pri tem so pomagali občani sami tako z izkopi kot z drugimi deli in z materialom, kar je veliko pripomoglo k temu, da je bil vodovod ceneje napravljen kot bi bil sicer. Vedeti mo-

ramo, da je vodovod napeljan po zelo hribovitem svetu in da je to za tako malo številčno KS zelo draga investicija. Pri gradnji vodovoda so veliko prispevale mladinske delovne brigade, ki so vsa leta gradnje sodelovale s prostovoljnimi delom. Tudi njim gre zahvala, da je bil vodovod letos dokončan, saj so mladinci delali prav na odsekih, kjer del ni bilo moč opraviti s stroji. Njim so krajanje te KS prav posebno hvaležni.

Tako je bil letos poletni vodovod zgrajen in na prireditvi v počastitev praznika dneva vstaje slovenskega naroda je bil 25. julija na Lipoglavu svečano predan krajevni skupnosti Lipoglav in njenim krajanom.

Ob priložnosti je navzoče pozdravil predsednik KS Lipoglav Anton Vovk, o pomenu vodovoda za te kraje kot tudi o mestu in vlogi teh krajev med NOB pa je spregovoril predsednik OO ZZB NOV naše občine Marjan Moškrč, ki je vodovod tudi simbolično predal svojememu namenu.

Proslavi je prisostvovalo veliko krajanov, mladinci, ki so sodelovali pri gradnji vodovoda ter številni predstavniki družbenopolitičnega življenja občin Moste-Polje in Grosuplje kakor tudi mesta Ljubljana. Pozdrave z dobrimi željami pa je poslal tudi predsednik IS SRS Janez Zemljarič.

EDVARD SVETEK

ČESTITKE OB JUBILEJU

Naša občana Milan Alič, rojen 25. avgusta 1922, stanujoč na Sostrski cesti št. 23, pa sedemdeseti rojstni dan. Slavljenec je udeleženci NOB in nosilec Partizanske spomenice 1941.

tembra 1912 in stanujoč na Kašelski cesti št. 23, pa sedemdeseti rojstni dan. Slavljenec je udeleženci NOB in nosilec Partizanske spomenice 1941.

K življenjskim jubilejem čestitamo!

PISMA BRALCEV

• ZAHTEVA STANOVALCEV KOSOVELOVE ULICE V PISMU KRAJEVNI SKUPNOSTI KODELJEVO

POŽAGATI ZDRAVJU ŠKODLJIVA DREVESA

Približno dvajset let stari topoli vznemirjajo stanovalce Kosovelove ulice. Ne pozimi, pač pa poleti, ko cvetijo. V pismu, ki ga je podpisalo 31 prizadetih stanovalcev, so med drugim takole opisali nadlogo, ki jih tare:

»Med igrišči pri VŠTK in Kosovelovo ulico je zasajenih dvajset topolov, katerih značilnost je, da cvetijo, oziroma se razmnožujejo s semenji, podobnimi gosjemu puhu, ki jih veter raznaša v obliki pravih snežnih ploh. Pred njimi niso varna ne stanovanja ne vrtovi in ne zadnje tudi ljudje. Verjetno tudi ni potrebno posebej razlagati, kako »šrijetno« je bivanje v stanovanjih poleti pri zaprtih oknih. Ta »puh« spreminja ulico in vrtove v smetišče, zelenjava v vrtov je neužitna. Kakšen je vpliv tega »puha« na ljudi in njihova dihala, pa bodo najbolje vedeli zdravniki...»

Svet KS je v Kosovelovo ulico napolnil komisijo za varstvo naravnega okolja, ki jo je vodil njen predsednik Jože Kromar. V poročilu krajevni skupnosti je komisija zapisala:

»Topoli prav zdaj cvetijo (komisija je bila na ogledu sredi julija) in na prvi pogled dobi mimoidoči vtis, kot da so vse veje pokrite z debelo pajčevino ali vato. Vseskozi ob cesti pod topoli in okolici so kosmati kosi strnjene cvetja. Stanovalci so komisijo obvestili, da morajo že ob rahlem vetriču zapreti vsa okna in vrata. Dogaja se, da gredo stanovalci spat ob odprtih oknih, ponoči pa začnejo kašljati in se dušiti, ker jim je nepričakovani nočni veter nanesel v sobo plast cvetja. Komisija je zvedela, da je morala neka ženska zaradi tega v bolnišnico.

Prizadeti niso samo stanovalci Kosovelove ulice, temveč tudi širše okolice in je pritožba oziroma predlog stanovalcev Kosovelove ulice povsem upravičen...»

Komisija je svetu KS predlagala, da je treba topole takoj požagati in na istem kraju zasaditi druga drevesa, ki ne bodo zdravju škodljiva in onesnaževala okolja. O tem naj KS obvesti vse pristojne organe občinske skupščine. Visoko šolo za telesno kulturo, podjetje Rast in stanovalce Kosovelove ulice. Predlagani ukrepi bodo pomirili prizadete stanovalce, obenem pa bodo le-ti uvideli, da njihovo pismo ni obležalo v predalu pisarne KS.

V poročilu je komisija za varstvo okolja obvestila svet KS, da je od stanovalcev v okolici Kosovelove in Gortanove ulice zvedela tudi o množičnem pojavu podgan, ki da se kar podnevi »sprehajajo« po vrtovih. Pred to golaznijo ljudje zapirajo vrata in okna, kar je še dodatna nadloga stanovalcev tega okolja.

JOŽE VIDIC

Milan Alič

Anica Cerar

Stane Zupančič